

European Commission
Directorate General for Justice Freedom and Security
Unit C2 – Anti-Drugs Policy Coordination Unit,
LX 46 1/88 – 1049 Brussels, Belgium
E-mail: JLS-drugspolicy@ec.europa.eu

Commission of the European Communities
COM(2006) 316 final
GREEN PAPER on the role of the Civil Society in Drugs Policy in the European Union

Lähettiläjä: Suomen kannabisyhdistys
Sorvaajankatu 9 A, 00880 Helsinki
Finland
<http://www.sky.org>
sky@sky.org

Kansalaisjärjestöt ja huumeet: täydentävä näkökulma

Suomen Kannabisyhdistys (SKY) perustettiin vuonna 1991, kun joukko ihmisiä sai kyllikseen virallisesta huume politiikasta, jossa kaikenlaiset ongelmat laitetaan laittomien aineiden ja varsinkin kannabiksen syyksi. Kannabisyhdistyksen perustaminen sai pari kansanedustajaa vaatimaan rikostutkintaa, mikä myös toteutettiin. Yhdistyksen toiminnassa ei todettu mitään rikollista, mutta valtiovalta ei kuitenkaan suostunut ottamaan yhdistystä yhdistysrekisteriin. Se on haitannut yhdistyksen toimintaa, mm. varojen hankkiminen on ollut hankalaa. Yhdistyksen toimintaa ei ole koskaan kielletty.

1990-luvulla yksi yhdistyksemme hallituksen jäsen joutui poliisin kuulusteluihin ja hänet erotettiin työstään pelkästään sen takia, että hän esiintyi avoimesti TV:ssä. Yhdistyksemme tietoon on tullut lukuisia tapauksia, joissa opiskelijoita on erotettu koulusta humaania päihdepolitiikkaa kannattavien mielipiteiden, kannabiksen käyttöön viittaavien merkkien jne. takia.

Suomessa kannabiksen käyttäjien mielipiteen vapaus ja ihmisoikeudet on asetettu kyseenalaisiksi. Käytännössä huume politiikkaa sovelletaan kansalaisia marginalisoivasti: pienestä sakosta voi koitua työ- tai opiskelupaikan menetyks, liikenteessä pienikin määrä kannabiksen aineenvaihduntatuotteita veressä aiheuttaa rattijuoppoussyytteen ja ajokortin menetyksen. Suomalaisessa huume- ja päihdepolitiikassa korostuu ideologinen politikointi kansanterveyden sijaan.

Jo 1990-luvun alussa yritimme nostaa esille vapautuneista itäblokin maista tulevaa huume liikennettä. Sen sijaan poliisi ja muu virkavalta pitivät kannabiksen käyttäjiä suurimpana ja lähes ainoana huume ongelmana. Edelleen suurin osa poliisin käsittelemistä huumerikoksista koskee kannabiksen käyttöä tai pientä hallussapitoa.

Aikoinaan 1970-luvun alussa Suomen huume lakeja säädettäessä lainsäätäjän tahto oli korostaa syyttämättä ja tuomitsematta jättämistä sekä korostaa hoitoa. Tämä periaate unohtui heti uuden lain astuttua käytäntöön. Suomen kannabisyhdistys on toistuvasti ottanut asian esille, koskeehan tämä pääsääntöisesti kannabiksen käyttäjiä. Asiaan on yritetty puuttua myös valtion asettamien komiteoiden mietinnöissä ja lainuudistuksissa. Käytäntö kuitenkin jatkuu. Tuoreen tutkimuksen mukaan

rangaistusten määrä on jopa noussut 2000-luvulla poliisin saatua ns. pikasakko-oikeudet, mistä SKY jälleen kerran yritti varoittaa etukäteen ulkomaisiin kokemuksiin nojaten.

Suomalaisen ilmapiirin takia SKY:llä ei ole paljoa julkijäseniä ja toiminnan rahoituspohja on myös suppea. Yhdistyksellä on vuosittain n. 200 maksavaa jäsentä ja lisäksi muutama lahjoitus pitää toimintaa yllä. Toiminta on laajentunut kattamaan koko maan niin, että viime toukokuussa (2006) kannabiksen laillistamista vaativia mielenosoituksia oli jo kuudessa kaupungissa kautta maan. Eri kaupungeissa toimii ryhmiä kannabiksen käytön ympärillä ja netissä pyörii myös Hamppu.net, lähinnä kannabiksen kasvatuksen ympärillä toimiva keskustelufoorumi. Vuosien mittaan SKY on saanut ilmapiiriä sen verran avoimemmaksi, että myös kannabiksen kasvatukseen liittyviä kauppiaita on aloittanut toimintansa useissa kaupungeissa.

SKY on julkaissut toiminta-aikanaan Hamppu-lehteä, mikä jatkuu nykyisin SKY:n kotisivuina. Nämä sivustot avattiin vuonna 1996 ja SKY:n ajankohtaista palstasta on muodostunut seurattu uutiskanava.

SKY on osallistunut kahden kirjan tuottamiseen. Yhdistyksen puheenjohtaja Timo Larmela teki yhdessä A-klinikkasäätiön tiedotuspäällikön Teuvo Peltoniemen kanssa kirjan ”Kahta mieltä kannabiksesta” (1998), jota edelleen käytetään päihdetyössä ja -koulutuksessa. SKY:n tiedottaja Risto Mikkonen kirjoitti artikkelin Kannabiksen kieltämisen historiasta kirjaan ”Pyhä huumesota” (2001), jossa oli useita kirjoittajia.

<http://ep-materiaalit.dav.fi/?i=106767&v=>
<http://www.kaapeli.fi/visio/huumesota/>

SKY julkaisee myös kannabiksen kasvatuksesta Hullu Puutarhuri, jonka tarkoitus on opastaa ihmisiä omaehtoiseen kannabiksen kasvatukseen ja siten vähentää järjestäytyneen rikollisuuden osuutta kannabismarkkinoilla.

Yhdistyksen muu toiminta:

- jäsenkunnan neuvonta ja lakiavun tarjoaminen
- jäsentilaisuuksien järjestäminen
- erilaisiin kyselyihin vastaaminen sähköpostin kautta
- tutkijoiden ja opiskelijoiden neuvonta ja avustaminen
- osallistuminen keskustelutilaisuuksiin ja yleensä päihdepoliittiseen keskusteluun Suomessa
- tiedon, haastattelujen ja haastateltavien tarjoaminen toimittajille

2. Kysymys

Mitä mieltä olemme esitetystä kansalaisyhteiskunnan huumefoorumimallista?

SKY on toiminta-aikanaan mm. osallistunut päihdepoliittisen toimikunnan seminaariin, ollut kuultavana päihdepoliittisessa komiteassa, esiintynyt monissa keskusteluissa, tapahtumissa sekä tiedotusvälineissä. Näillä ei ole kuitenkaan ollut mitään vaikutusta huume- eikä edes kannabispoliitiikan muotoiluun. SKY:llä olisi tarjota käytännön asiantuntemusta huume- ja kannabispoliitiikan tueksi, mutta tätä ei ole haluttu kuunnella.

Huume- ja kannabispoliitiikan onnistumisen kannalta on ollut virhe korostaa poliisiviranomaisten kokemusta ja tietoa. Tässä ovat vaikuttaneet vanhat, kansainvälisen huume- ja kannabispoliitiikan perustana olevat uhkakuvat ja asenteet. Perinteinen huumeiden käyttäjän malli ei sovi kannabiksen käyttäjiin, joita toimii elämän kaikilla aloilla ja kaikilla yhteiskunnan tasoilla. Huume- ja kannabispoliitiikan muuttamisella tulisikin pyrkiä syrjäytymisen ehkäisyyn nykyisen lisäämisen sijasta.

Mielestämme yhteistyöfoorumin toimintaperiaatteena tulee olla siihen osallistuvien tasavertaisuus. Samoin olisi kyettävä avoimesti arvioimaan siihen osallistuvien tahojen edustuksellisuus eli mitä he todellisuudessa edustavat.

Yhteistyöfoorumin työskentelyn tulisi olla myös päätöksentekoa tukevaa ja siihen osallistuvaa eikä ainostaan kuulemisfoorumi läpinäkyvyyseräteen muodolliseksi täyttämiseksi. Tätä tarkoitusta varten tulisi kansalaisjärjestöille taata rahoitusta oman toimintansa järjestämiseen sekä osallistumiskustannuksiin.

3. Kysymys

Mitä mieltä olette olemassaolevien järjestöjen yhteyksien parantamisesta?

Tällä hetkellä eri maiden kannabisjärjestöt tai -yhteisöt ovat yhteyksissä toisiinsa jokavuotisen kannabismielenosoituksen puitteissa. Tämä yhteistyö on samalla kansainvälistä tietojen ja kokemusten

vaihtamista. Yhteistyö on linkittänyt ihmisiä ja muuta toimintaa. Tällä yhteistyöllä on ollut merkitystä myös käytännön kannabispolitiikan muotoilulle EU maissa: ilman tätä kunkin maan kannabiksen käyttäjät olisivat jääneet viranomaisten mielivallan ja poliitikkojen mielipiteiden vaihteluiden armoille.

Euroopassa Encod toimii tätä yhteistyötä kanavoivana tahona. Kansainvälisesti SKY seuraa mm. seuraavien tahojen toimintaa ja uutisointia: Mapinc, Norml, Drug Policy Alliance, Senlis Council ja LEAP. Näiden lisäksi lääkekannabista, kuituhamppua sekä vaihtoehtoisia energialähteitä promotoivat tahot kuuluvat SKY:n seuraamiin uutislähteisiin.

Tätä olemassaolevaa yhteistyötä voisi kehittää EU:n rakenteiden puitteissa, koska sen voi sanoa hyödyttävän koko EU:ta. Esimerkkeinä mainittakoon hampun energia- ja muu hyötykäyttö sekä kannabiksen lääkekäyttö, joiden kehittäminen ja hyödyntäminen on ollut lähinnä kansalaisyhteiskunnan varassa.

4. Kysymys

Ovatko edellä mainitut kaksi toimintamallia toisiaan tukevia vai vaihtoehtoisia?

SKY:n näkökulmasta toimintamallit toimisivat hyvin toisiaan täydentävinä. Kyseessä on tavallaan kaksi erilaista foorumia, joilla olisi erilaiset tehtävät.

Perustoimintanaan yhdistys levittää tietoa lainsäädännöstä, tutkimuksista, maailman tapahtumista jne. SKY on voinut verkostonsa kautta saada tuoretta tietoa tutkijoiden käyttöön. Samalla yhdistyksellä on käytännön kosketus siihen, mitä käyttäjien keskuudessa tapahtuu.

Tämän näkökulman SKY olisi valmis tuomaan esille EU:n päätöksentekoon. Komissio voisi järjestää rahoituksen tämän toiminnan käynnistämiseksi sekä järjestää pysyvän rahoituslähteen, jottei toiminnan tarvitsisi olla jatkuvassa epävarmuudessa.

5. Kysymys

Ovatko paperin liitteissä esitetyt yhteistyömallit relevantteja kun puhutaan huumeista?

Liitteissä esitetään nettikeskustelufoorumia. Tällaista foorumia voisi kehittää käsittelemään huumeiden käyttöön liittyviä hyvinkin ajankohtaisia ja akuutteja asioita ja siihen voisivat osallistua sekä yksilöt että ryhmät, jotka ovat näistä asioista kiinnostuneita.

Avoimen foorumin lisäksi voisi olla spesifisempiä, vain rekisteröityneille osallistujille rajattuja nettikeskustelufoorumeja.

Tällainen foorumi esimerkiksi järjestöjen ja viranomaisten välillä voisi olla paikallaan kannabiksen laaduntarkkailussa, jolloin voitaisiin vaihtaa spesifistä tietoa nopeasti.

Nämä liitteessä mainitut yhteistyömallit voivat toimia myös jatkumona, prosessina rakentavan keskustelun alulle saattamiseksi.

6. Kysymys

Onko meillä ehdottaa jotain muuta tapaa käydä keskustelua ?

Suorat tapaamiset poliitikkojen ja päättävien viranomaisten kanssa olisivat paikallaan aiheeseen liittyvien ennakkoluulojen hälventämiseksi sekä kannabiksen kasvatuksen ja käytön esittelemiseksi.

7. Kysymys

Haluaako SKY osallistua keskusteluun Komission kanssa?

Olemme yrittäneet päästä suoraan keskusteluun Suomen poliitikkojen ja virkamiesten kanssa, mutta lopputuloksena on loputon ideologinen puhe, jolla lähinnä pohjustetaan yhä syvemmälle ihmisten yksityisyyteen kajoavaa kontrollia. Tällainen toiminta on yksi syy sille, miksi valtiovalta ja kansalaisyhteiskunta erkanevat toisistaan, vaikka tarkoitus olisi joku muu. Olisi hyödyllistä saada rakentava keskustelu alulle Suomen kansallisen pattitilanteen purkamiseksi sekä EU kansalaisten syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja tasavertaisuuden edistämiseksi lain edessä.